

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrt leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopolnjuje do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

23. številka.

Maribor, dne 9. junija 1927.

61. letnik.

Da bomo nasprotnike poznali.

Na dileci so ostali!

Naši demokrati so mislili, da so res vsemogočni v Beogradu. Nekaj časa so imeli vpliv, ker so jim Srbi verjeli, da so samo demokrati državotvorni element v Sloveniji. Zdaj pa se je pokazalo, da so bili res pravi tvor in je čas, da se iztisne. Da bi mogli v Beogradu, kjer so začeli vendarle gledati na to, kdo v resnici zastopa Slovenijo, nekaj reprezentirati, so začeli kovati napredni blok. A kaj, ko nihče ni hotel k njim. In tako jim je to izpodletelo ter se zopet vidi, da so se zopet enkrat blamirali in pokazali svojo slabost, da hira, hira. Saj je prav tako.

Preprečiti vsak napredek Slovenije

je delo demokratske stranke in njenih časopisov. Dan za dnevom se to pokaže. Tako je tudi mariborski demokratski listič, ko je bila komisija za regulacijo Drave, napisal, kako slovenski kmetje zabavljajo zoper komisijo, kako ji naši župani očitajo nedelavnost in brezbriznost. Upali so, da bodo to brali tudi srbski člani komisije ter bodo zopet nekoliko bolj nevoljni na Slovence, pa bi posredovanje naših oblasti in zastopnikov ljudstva ostalo brez vpliva. Potem bi namreč zopet lahko pisali, da SLS ni ne doseže. Toda to pot se je lističu to ponesrečilo. Člani komisije so dobili najboljšo mnenje o Slovencih, se zelo pohvalno izrazili o naših županih ter priznali, da je prizadevanje SLS res v napredek Slovenije. Da pa se bo slovensko ljudstvo ob Dravi obvarovalo še nadaljnje škode, se bo takoj začelo z regulacijo Drave.

Socijalisti in demokrati pod eno marelo!

Socijalisti vedno govorijo, da so voditelji delovnega ljudstva in da bodo že pokazali kapitalistom, ki delavca izkoriščajo. In marsikateri delavec je mislil, da je res tako. Ni pa videl, da so voditelji socialistov prav dobri prijatelji z demokrati. V Mariboru se je to prijateljstvo vedno bolj jasno kazalo, dokler niso kar na glas povedali, da delajo skupaj in so se začeli drug za drugega potegovati. Tako ima bivši socijalistični župan Grčar prav tesne zveze z demokrati, s katerimi več občuje kot z delavci; dopisnik »Jutra«, advokat dr. Reisman, je eden glavnih zagovornikov socijalistov, celo sam voditelj SDS, član upravnega sveta bivše Slavenske banke, torej kapitalist dr. Lipold se je postavil kot voditelj socijalistične skupine v mariborskem občinskem svetu in so socijalisti ter demokrati glasovali skupno. Ako kdo misli, da je ta zveza kaj novega, se moti. Nova je le v toliko, da je prišla na dan, da zdaj ne more ne ena in ne druga stranka tajiti svoje politične kupčije. Delavec pa, ki je še pred 14 dnevi demonstiral zoper S. D. S., bo zdaj na komando svojih voditeljev moral podpirati kapitaliste, bo moral hočeš nočeš pod komando SDS. Čudimo se, če med mariborskim in drugim delavstvom, kjer vlada prava delavska zavednost, bodo to komando tako mirno sprejeli.

Socijalisti agitirajo za odpad od Cerkve.

Da so socijalisti v službi buržujskih svobodomiselnicev, dokazuje njihova gonja zoper duhovnike, ki jih je tako zasle-

pila, da so padli celo v obrekovanja, za katera so bili obsojeni pred sodnijo. Pa njim to ni dovolj. Zdaj prireajo po raznih delavskih središčih zborovanja, na katerih prigo-varjajo ljudem, naj odpadejo od katoliške Cerkve. Nekaj so jih pregovorili. Prosimo, stopite zdaj k tistim ljudem, pa jih vprašajte, če je zdaj delavsko vprašanje rešeno, če se jim zdaj bolje godi, če je zavoljo tega splošna draginja padla, če se za delavce po tovarnah kaj bolje skrbi itd. itd. Pa če bi vsi delavci, ki so socijalisti, odpadli od katoliške Cerkve, povejte, ali se bo potem res boljše godilo delavstvu? Pa socijalistom ne gre za to, da bi se delavcu boljše godilo, gre jim zato, da je delavec zatiran in da je vedno nezadovoljen. Zato za dejansko izboljšanje ne store prav ničesar, pač pa zoper vse zabavljajo, da te ljudi v nekaki jezi ohranjujejo. In delavec misli, da bo ravno potom socijalistične organizacije kaj dosregel, pa hiti v njo. A zdaj vidi, da je kljub temu vedno slabše, vedno slabše. In da se delavec znova nahujska, je bilo treba začeti z odpadom od katoliške Cerkve. Socijalisti namreč vedo, da delavec, ki bo od vere odpadel, ne bo nikoli več našel miru in zadovoljnosti ter bo zavoljo tega vedno s socijalisti, ki samo le zabavljajo, a nič ne storijo. Toda upati je, da se bo ta nakana socijalistov ponesrečila in da bo slovenski delavec ostal zvest svoji veri, zapustil pa bo socijalistično stranko, ki se je izdala, da je v zvezi s protidelavsko SDS ter se bo oklenil edino socijalno pravične in delavne Slov. ljudske stranke.

Onim, ki nič ne delajo!

Da bi radičevci mogli vendar najti ono žilico, kjer bi kmeta pridobili za svojo stranko, pišejo v svojem lističu vsak teden zoper — pokvarjeno gospodo. Pri tem so si dovolili reči: »Da bomo dobili enkrat take postavbe, da bodo kmetom v korist, ne pa onim, ki nič ne delajo, ali pa prav malo, poleg tega pa od izmozgavanja kmetov sijajno živijo!« — S temi besedami je njihov list počastil naše duhovnike. Zdaj pa pogledimo, kako so postavbe slovenskemu duhovniku v korist! Ali ni hotel celo leto zastoj v šolo? Ali ne dobiva svoje plače v kronah, ko je že vse drugo preračunjeno na dinarje? Ali je kateri kmet že propadel, ker ga je duhovnik izmozgal, ali pa propadajo zavoljo tega, ker jih izmozgavajo razni liberalci, tudi kmetičji? Rad bi videl, kje dandanes slovenski duhovnik sijajno živi! In za to, da kljub težkemu položaju zdrži med narodom, da dela zanj v cerkvi in izven cerkve, zato zasluži, da se mu reče: »Onim, ki nič ne delajo!« — Radičevci si le naj zapomnijo, da s takim nastopom zoper katoliško duhovščino nikakor ne bodo pridobili med poštenimi slovenskim ljudstvom na ugledu, pač pa so se zopet izdali, da so ravno takega kalibra kot vsak drug liberalci.

Razčiščenje med radičevci v Sloveniji.

Kakor poroča radičevski list, bodo za naprej vsi, ki spadajo med »gospodo« in niso kmetje, morali iz stranke. V stranki bodo ostali le kmetje. Zato se bo vršilo na prihodnjem zboru — razčiščenje. Pri tem razčiščenju bodo morali iz stranke: Pucelj, Prepeluh, dr. Novačan, dr. Marušič, vojni rekvizitor Sanein in drugi vsi, ki niso kmetje. Kaj bodo naredili s tistimi štirimi župniki, ki jih baje že

imajo na Kranjskem na svoji strani? Toda mi vemo, da se to ne bo zgodilo, da bi ta gospoda morala iz stranke. Nasprotno, še več jih hočejo dobiti in jih že ponujajo za kandidate po deželi. Toda v tej stranki mora priti do razčiščenja, ker po besedah »Kmetijskega lista« ne moreta biti dalje skupaj kmet in gospoda. Ker bo torej gospoda v radičevski stranki ostala, bo pa kmet šel iz nje, ko res nima mesta v njej. In tako se bo razčiščenje najboljšje izvršilo.

Podlo očitanje avstrijakantstva.

Za desetletnico majniške deklaracije je tudi »Kmet. list« napisal svoje, pa res svoje besede, ki kažejo to stranko v pravi luči protislovenstva. Ni dovolj, da so demokrati vedno očitali slovenskemu narodu, da je avstrijakantski, da je protidržaven, ter so s tem čuvali Srbe zoper nas, sedaj so to začeli tudi radičevci v Sloveniji. Mi vemo, da je njihova naloga, pokazati našega kmeta kot nezavednega tlačana, ki ne zna sam misliti, toda to njihovo delo bo ravno kmet preprečil, ker naš kmet ve, kaj mu je bila majniška deklaracija. Ve pa tudi, kdo je bil, ki mu je stal ob strani v najhujših dneh, da to ni bil kak dr. Marušič, radičevci, ki je mirno potoval po Franciji, Angliji itd., ampak ljudje, ki so živeli med narodom, z njim trpeli in z njim pripravljali konec trpljenja. Nad 60 duhovnikov in drugih naših ljudi so zaprli takoj ob prevratu — to pa seveda zavoljo tega, ker so klicali: »vse za cesarja!« — Celo demokrati si niso upali pljuniti na spomin dr. Kreka, to je bilo prihranjeno — slovenskim radičevcem. Kakor voditeljem slovenskega naroda, tako je »Kmetijski list« ob tej priliki vsemu slovenskemu narodu, ki je in bo sledil SLS — vrgel očitek avstrijakantstva. Za to podlo očitanje, ki ga bodo izrabljali Srbi in Hrvati in še dalje ostali nezaupni, se bo pa slovenski narod zahvalil tako, da bo enkrat konec tega obrekovanja!

S čim agitirajo radičevci na Hrvaškem?

Radičevci politiki prede sedaj slaba povsod in radi tega si izmišljuje vodstvo stranke vedno nove neresnice o Radičevih uspehih in te raznašajo politični agenti okrog po vaseh med nepoučeni narod. Najnovejši Radičev uspeh bi naj bil ta, da je preprečil ter zabranil vojno z Italijo. Z vso resnostjo lažejo Radičevi priganjaci, da bi bilo čisto gotovo došlo med našo državo in Italijo do oboroženega spopada, a veliki Radič tega ni hotel podpisati in če bi kljub temu, da je bil Radič proti, vendar le bila izbruhnila vojna, bi bila šla v prve vrste gospoda in za to šele kmet-ski narod. Najtežji je boj proti neumnosti: na drugi strani pa je zopet najlažje priprosti narod slepiti z budalostmi. Nikakor ni dovolj, da bi laž, kakor jo beležimo zgoraj, pobijali enostavno s trditvijo: to ni res! Proti raznašalcem takih vesti, da je preprečil Radič vojno, bi morala nastopiti oblast.

Pred nobenim človekom, ki je le količkaj poučen, bi ne upali radičevci lagati o preprečenju vojne po Radiču, ker bi jim ta odgovoril enostavno, da ni nikdo vprašal Radiča za podpis in on ga tudi že iz tega razloga ni mogel dati. A Radičevi agenti računajo vedno s tem, da je hrvaški seljak lahkoveren in ga je mogoče prepričati o vsem nemogočem. Nikdo na celim božjem svetu ne ceni pri-

Januš Golec:

Nekaj iz zagorske politike.

Že starogrški učenjak Aristotel je beležil: Človek je politično bitje. Če za koga na svetu, velja ta rek slovitega modrijana za hrvaškega Zagorca. Pred vsem treba poudariti, da so priprosti Zagorci narodni in politično zavedni. Dokler ostanejo Hrvati na svoji rojstni grudi, so vedno ponosni, da jih je rodila hrvaška mati in niti govoriti ni bilo v časih pred vojno, da bi bili sili iz osebnih koristi pod madžarski klobuk. Madžar (madžaron) sta bila že od nekdaj Zagorec znak zaničevanja ter sovražnosti iz narodnostnih nagibov. Zagorski siromašni narod je pismen in da zelo veliko na časopis ter zgodovino. Vsak premožnejši Zagorec je bil naročen v predvojni časih na dnevnik, vsak srednji gruntar na tednik. Časopis je bil naročniku svetinja, kateri je verjel, kot bi čital iz evangelija. Po nedeljah ter praznikih so se zbirali Zagorci pod lipami na selih in eden izmed najbolj brihtnih je čital na glas iz časopisa. Po čitanju se je razvila burna ter dolgotrajna debata. Ako je bil potek politike v narodnem smislu, so pritrjevali in kovali seljaki svoje saborske (skupščinske) zastopnike v deveta nebesa; kakor hitro je pa beležil list kak madžaronski madež na zagorskem poslancu, so mu preklinjali oca ter majko in mu prisegali osveto.

Nekak zagorsko-štajerski skupni parlament je bila lesena bajta, last Hrvata Skaličkega, ki je krčmaril tik ob Sotli, a na zagorskih tleh. Bila je to lesena kočura s preprostimi mizami ter klopmi in zadaj je bilo odprto ognjišče, kjer je pekel stari Skalički kozlič, jance in praseta. Pečenke so bile pripravljene na hrvaški način, zelo soljene in na daleč duhteče nadrgnjene s česnom. Vsako nedeljo ter praznik je bila ta bajta nabito zasedena od Hrvatov ter Štajercev, ki so se razumeli na teh skupnih sestankih prav dobro med seboj. Najprej so jedli, nato pa šnapslali ali križakali na karte in seve tudi pili. Vsikdar se je tudi politiziralo in to ne o švabski štajerski politiki, ampak o narodni-hrvaški v zagrebškem saboru. Vodilno besedo so imeli vedno Zagorci, ki so se sklicevali pri teh političnih razgovorih na tisočletno hrvaško kulturo, vsikar zavedno narodnost in lastno državnost. Prepričan pa sem, da so bili štajerski gosti bajte starega Skaličkega

bolj poučeni o poteku zagorske nego lastne štajerske politike.

Ob zaključku teh skupnih skupščinskih debat v priprosti leseni kočuri so si zapeli kmetjski politiki v bratskem objemu po eno zagorsko in kranjsko ter tako naprej. Vsak Obsotelčan, ki posedal količkaj posluhu dostopno uho, zna zagorske pesmi in istotako Zagorec slovenske.

Za vsake hrvaške saborske volitve so se vršile velike predpriprave, posvetovanja in tudi javna zborovanja. Zagorci so si izbirali za svoje poslance najrajši mlade izobražence, ki so znali lepo gladko govoriti in pred vsem ubirati narodne strune. Zagorski volilec ni pričakoval od saborskega zastopnika kakih posredovanj ali materijalnih koristi, zadostovalo je, ako je ostal med zasedanjem zvest hrvaškemu narodnim svetinjam.

Največji greh zagorskih vodilnih politikov je bil ta, ker so trgovali v zagrebškem saboru z narodnostjo v svojo osebno korist.

Vsak od naroda izklicani kandidat je bil pred izvolitvijo v oči vseh Zagorcev svetnik, na katerem ni bilo najti niti praška kake graje in pomanjkljivosti. Gorje tistemu, ki bi se bil drznil na javnem shodu pred volitvami motiti govornika, mu delati medkliece, ali mu celo ugovarjati. Ta drznež bi bil okusil trdost batine do mrtvega imena. Kandidat je bil Zagorec v volilni borbi nekaj nedotakljivega; poznejši saborski zastopnik že po par mescih največji magarec, varalica, lopov in cela jata vragov se je podila za njegovim očetom in materjo. In zakaj? Zagorski kandidati so se pustili voliti povečini iz osebnega koristolovja. Znal je navadno vsak, da mu je poveril narod zaupa nje le za eno poslansko dobo in je izkoriščal ta čas v svoj dobrobit in ne oziraje se na to, da je pri tem oštrafotal svetinjo hrvaške narodnosti s črnimi marogami ter madeži. Kakor hitro je razneslo časopisje: ta ali oni zagorski politični oboževanec je uskočil med madžarone in prejel to ali ono nagrado, ni smel več med narod in pri prihodnjih volitvah je kandidiral kdo drugi, ki je nastopil v vlogi čistokrvnega ter neustrašenega narodnjaka.

Kot kandidat svetec — v dostojanstvu poslanca izdajica in ravno iz tega zla se je porodilo pred vojno toliko strank med zagorskimi Hrvati in je držal resnični pregovor: trije Zagorci — pet političnih strank.

Ne poznam pred vojno niti enega zagorskega politika, na katerem bi bil narod visel dalje časa. Je že bila neka-

ka navada, da so se menjavale politične osebnosti po Zagorju kakor vreme v aprilu.

Ne smem pustiti neomenjenega dejstva, da so se maščevali zagorski volilci bridko, ako jim je zašel tak poslanski varalica v roke. Posekanje sadonosnika, vinograda, obmetavanje z gnili jajci ali z blatom na javnem trgu je bila po Zagorju nad uskoškim narodnim zastopnikom običajna osveta. Pred ljudskim maščevanjem tak politični mešetar ni bil varen in radi tega se je držal po storjenem narodnem grehu z imetjem ter družino vred Zagreba ali kakega drugega večjega mesta, kjer ga je ščitila oblast.

V dobrem spominu mi je še v Klanjcu med nepopisnim navdušenjem izvoljeni fiškal (advokat) Štipica Ivekovič. Narod ga je nosil kot kandidata na ramah po shodih ter prisegal nanj, ker mu je bil simbol narodnjaštva. V saboru je glasoval z Madžari in madžaroni, a predno se je spustil v mlakužo tega greha, si je zavaroval vinograd pred sekiro. Prav na sredino vinograda je pustil postaviti visok, daleko viden ter lep križ, ki je bil slovesno blagoslovljen med streljanjem ter sviranjem bande. Prav dobro je znal, da je zagorski maščevalnosti znamenje križa nekaj svetega in da bo ostal pod zaščito razpela njegov vinograd nedotaknjen od roke osvete, četudi bi izdal celo Zagorje devetkrat Madžarom.

Ivekovičevi varani volilci so bili bolj premeteni v maščevalnih načrtih, nego on sam v obrambnih. Pustili so vinograd na miru, da je grozdje lepo dozorelo, bilo sprešano v sodih ter mošt za zaklenjenimi durmi. Steno no kleti so mu prebili, navrtali vse sode in mu spustili ves mošt eno noč po tleh. Imel je zelo veliko škodo, podrl klet in vozil grozdje po trgatvi v Klanjec in ga prešal tamkaj.

Kandidat Mihajlo Ilič je kandidiral v seljaških gegačah in hodil po shodih s priprosto torbo preko rame. Bil je sicer fiškal, a priprost v noši ter bese kot zagorski seljak in bil tudi izvoljen. Po volitvi je slekel gegače, odložil torbo, smuknil v odvetniški frak ter se pehal za — madžaronsko politiko. Na led speljani ter ogoljufani Zagorci so mu pustili napraviti lepo novo, usnjato in z vsem mogočem okrašeno torbo. Ta dar so mu poslali na njegov zagrebški naslov. Ko je odprl pomadžarnjeni Ilič pokrov podarjene mu torbe, je skočil iz nje modras in le slučaju se je imel zahvaliti, da ga ni pičil.

prostega kmeta tako nizko kakor Radič in nikdo ni seljaka doslej tolikanj poniževal ter ga izkoriščal, kakor radičevski kolovodje. Radič in njegovi pomagači kmeta ne žalijo z besedo, z jezikom se mu laskajo, najhujša žalitev tiči v tem, ker misli Radič in tovariši, da se lahko vleče kmeta za nos in to samo iz osebnega koristolovja. Radič se igračka že dolgo z ognjem ljudske potrpežljivosti, tudi te bode enkrat konec in tedaj bo padla s prs priprostega naroda ona grozna mora, ki ga že izmoggava ter gnjavi skozi leta in to je — radičevščina. Ko se bo otresele tudi hrvatski seljak radičevščine, mu bo odleglo in se bo prerodil. Nepo- bitna resnica je: edino smrt zavožene Radičeve politike bi bila v stanu, dati dobremu hrvatskemu narodu novo živ- ljenje.

Radovedni smo, ali se bodo lotili tudi slovenski Ra- dič-Pueljevi pristaši agitacijskega sredstva: Radič je pre- prečil vojno z Italijo, in če bi bilo došlo do rabe orožja, bi marširala v prvih bojnih vrstah gospoda in za to šele kme- čki fantje. Prepričani smo pa; da naši ljudje te najnovejše politične race, katero je izpustilo vodstvo Radičeve stran- ke po Hrvatskem, ne bi verjeli!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Dr. Korošec pri kralju. Pretekli teden je poklical naš kraj Aleksander našega voditelja dr. Korošca k sebi v ko- pališče Vrnjačka banja. Dr. Korošec je bil pri kralju pred- poldne tri ure. Kralj ga je nato povabil na kosilo. Popol- dne je bil dr. Korošec zopet poklican. Za tem se je dr. Ko- rošec odpeljal v Slovenijo. Vsi jugoslovanski listi, poseb- no še SLS nasprotni, so beležili to kot znamenje novih po- litičnih izprememb.

Jugoslovanski klub je zboroval pretekli četrtek v Ma- riboru. Navzoči so bili vsi poslanci razen obolelih dveh: gg. Klek in Škulja. Dr. Korošec je podal obširno poročilo o razgovorih z vodilnimi osebnostmi drugih strank. Poro- čilo je bilo soglasno odobreno. Klub je nato določil smer- nice za izvajanje letošnjega in priprave prihodnjega drž. proračuna.

Za in proti Maksimoviču se vrši že dalje časa boj med radikali samimi, potem pa še med radikali in demokrati posebej. Čim bolj zmaguje smisel za to, da bi šel Maksimo- vič, bivši notranji minister, zopet v vlado, tem bolj je ver- jetno, da ne bo volitev. Volitve si namreč želijo pred vsem demokrati, ki bi radi postali približno enako močni kakor radikali. Verjetno je, da se bodo razmere v radikalni stranki uredile in potem je mogoče, da se politični položaj zopet izpremeni.

Razkol med radičevci je vedno večji. Dalmatinski so že sklenili, da bodo vodili svojo posebno politiko brez Ra- diča. Zdaj pa se je tak razkol pojavil tudi v Subotici, v Vojvodini. Radič sam je pretekle praznike poskušal to raz- poko zadelat, pa se mu ni posrečilo.

Albanec po albansko. To je znano, da uživajo zastop- niki ene države v drugi državi svobodo in da se jih ne sme kar kratkoma zapirati. Albanska vlada bi pa rada prišla do raznih sporov v našem poslanstvu, pa se seveda ni nič pomišljala ter je kar zaprla člana našega zastopstva v Al- baniji, Djuraškoviča. Naš odpravnik poslov je stavil nato zahtevo, da se ga takoj izpusti in vse, kar se je vzelo, tudi vrne, če ne, se prekinajo vse diplomatske zveze z Alba- nijo.

Naši diplomati — ne vsi, a velika večina — jih je ne- sposobnih. Ne znajo zastopati koristi države tako, kot bi bilo treba, ne morejo tekmovati zvižanosti ostalih diplo- matov. Zato namerava zunanji minister Marinković izvr-

Po očeta sem se peljal na kolodvor v Zaprrešič. Na srečo sem vzel na voz med potjo starega Mošeta od št. Petra pod Sv. gorami, ki je dobro poznal zagorsko politič- no navdušenje. Ko sva pridržala v bližino Tuhlja, je bil celi plac prav nabito poln Zagorcev v gegačah in s torba- mi preko ram. Pretkani Mošet je hitro uganil: »Volitve bodo imeli Hrvti in čakajo na kandidata in govornika. Če se bova skušala preriti s konjem in vozom skozi množico, bova tepena, da se naju usmili sam sv. Rok. Postoj z vo- zom pred selom, bom že jaz poizvedel: kako in kaj?« Še primeroma kmalu se je vrnil in me podučil: »Volili bodo vsi Ivica Draškoviča in ta jim bo tudi govoril. Ko naju bodo zagledali na vozu, se bom začel jaz dreti iz polnih prs: Živijo Ivica Draškovič! Dolje Ilja Bolokovič!«

In res! Zagorci so že dvigali batine pri pogledu na naju vsiljivca, ki jih hočeva motiti v pričakovanju otvorit- ve javnega shoda, ko je rihnil med nje stari lisjak:

»Živel Ivica Draškovič, dolj Ilja Bolokovič!« Kakor iz enega grla so ponovili Zagorci Mošetov klic ter pozdrav ter se nama umaknili na vsako stran, da sva se peljala skozi prostorni špalir bolj dostojanstveno, kakor če bi bila ministra. Že bolj proti koncu vasi je udaril moj spremljevalec po kobilah na vso moč, da je skočila v ga- lopu in kričnil še enkrat:

»Živel Ivica Draškovič, dolj Ilja Bolokovič!«

Ko sva imela zagorske zborovalce precej daleč že za hrbtom, se je oddahnili stari na dolgo, si obrisal pot s čel- la in se zahvalil nebesom z vzklikom:

»Hvala Bogu in Materi božji svetogorski, da naju ni- so spoznali za Stajerca, ampak so vsi prepričani: to sta bila dva agitatorja in Draškovičeva kričaća, ki mu bosta zbrala narod v prihodnjem selu. Ako bi bil kateri iztaknil, da sem jih imel z nazdravljanjem prokletemu Draškoviču za norca, bi bilo po naju. Ti ne bi videl več očeta in jaz ne št. Petra.«

Tako je bilo v političnem oziru po celem hrvatskem Zagorju v vpredovnih časih. Mar li mislite, da je danes drugače? Nikakor ne! Le samo Radič si je znal ohraniti vsled hrvatske lahkovernosti volilce za nekaj let, pa se mu bo zgodilo že mogoče pri prihodnjih volitvah enako, kakor zgoraj omenjenemu Ivekoviću in Iliču!

šiti nekaj sprememb, da bodo postali diplomati res spo- sobni ljudje in ne le zaradi družinskih vezi.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija in Jugoslavija sta izvršili predgovore za poga- janja. Za enkrat pa bo menda ostalo pri tem. Posebno, ker Italija vedno išče vzroka, da bi bolj ostro nastopila zoper našo državo, pa se ji ne posreči. Zanimivo je to, da je An- gleška zelo odločno nastopila zoper Italijo ter je niti naj- manj ne bo podpirala v nastopu zoper Jugoslavijo.

Anglija in Rusija v sporu. Ker so prekinjene vse dr- žavniške zveze med obema državama, je seveda tudi tr- govsko zveza propadla. To pa je udarilo tako Anglijo kot Rusijo. Nevarnost, da med obema državama nastane vojna, je še vedno zelo velika.

Rusija zagotavlja svojo miroljubnost. V Rusiji hočejo na vsak način preprečiti krvavo klanje v Evropi ter izjav- ljajo, da je njihova politika miroljubna. Kljub temu pa se je Rusija že precej pripravila na vojno. Tudi so pred krat- kim imeli pregled vseh obmejnih čet na rusko-poljski meji.

Rumunijo čakajo hudi časi. Že dalje časa se priprav- lja v Rumuniji državni prevrat. Ko je bil kralj na smrtni postelji, je že bil skoro ta preobrat izvršen. Glavno besedo imajo generali. Zdaj je cela vlada odstopila, le ministrski predsednik general Avarescu se noče umakniti in grozi, da bo s svojimi polki izsilil, da še nadalje ostane ministr- ski predsednik in postane rumunski Mussolini.

Na Češkem bo ostal položaj vlade kot do zdaj. Tudi češka ljudska stranka bo še nadalje v vladi. To tudi zelo dobro vpliva na razmerje češke države do Vatikana. Je upati, da se bodo vse sporne zadeve prav kmalu uredile. Tudi svobodomiselnih Čehi so uvideli, da je največja ne- umnost, boriti se zoper katoliško Cerkev, ki more le kori- stiti vsaki pravični državi, ne pa ji škodovati.

Kitajska — plen generalov. Na Kitajskem so še vedno hudi boji med generali. Zdaj so južne čete zelo napredo- vale. Moč Čangtsolina je zlomljena, glavno mesto Peking je v nevarnosti. Čangtsolin je izgubil boj, ker so ga po- veljniki posameznih čet izdali.

Madžari za Habsburgovce. Madžarski politiki, ki so za Habsburgovce, so imenovali nadvojvoda Josipa Franjo za regenta, dokler Karolov sin Oto ne bo polnoleten. Madžarom je samo za parado, zato tudi to imenovanje v republiko le osmeši njihovo nezrelost. Za ubogo ljudstvo, ki na Mad- žarskem zelo trpi, pa nimajo ne časa, ne srca.

Kaj je novega?

Naznanilo o sprejemu v škofijsko dijaško semenišče v Mariboru za šolsko leto 1927-28. V škofijsko dijaško se- menišče v Mariboru se sprejmejo zdravi, dobro vzgojeni dijak, zakonski sinovi dobrih krščanskih staršev, ki so z odličnim ali dobrim uspehom dovršili kak gimnazijski raz red, ali ki vstopijo v prvi gimnazijski razred in ki se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. Proš- nje za sprejem se morajo vložiti najdalje do dne 31. julija potem pristojnih župnih uradov na škofijski ordinariat v Mariboru. Prošnji se naj priloži krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, ubožni list in zdravniško izpričevalo. Višina letnih prispevkov se bo določila za vsakega gojenca pose- bej z ozirom na njegove premoženjske razmere in se bo v rešitvi prošnje naznanila. — Dečki, ki bodo delali izpit za sprejem na mariborski gimnaziji ob koncu šolskega leta, ako se bodo izpiti vršili, in ki mislijo prositi za sprejem v dijaško semenišče, se naj v spremstvu staršev, oziroma va- ruhov, predstavijo semeniščemu ravnateljstvu. Isto naj

Celjska porota.

Dne 30. maja se je pričelo v Celju zasedanje tamoš- njega porotnega sodišča. Zasedanje je zanimivo, ker so na vrsti sami težji slučaj.

Nevaren Bosanec.

Kot prvi je prišel pred porotnike Bosanec Šoban Me- šinovič radi uboja, katerega je izvršil dne 27. februarja t.l. v Pišecah. Na graščini v Pišecah je zaposlenih več delav- cev iz Bosne. V nedeljo, dne 27. februarja, so popivali Bo- sanci in domači fantje v gostilni Medved in sicer ločeno v dveh sobah. Domači fantje so plesali in tudi Bosanec se je zahotelo plesa. Eden je nagovarjal Frančiško B., naj se z njim zavrti, to pa je ujezilo njenega fanta Jožefa Čer- nelc. Med obema se je razvnel prepir, v katerega so pose- gli tudi drugi in kmalu je nastal splošen pretep. Gostilni- čarka Medvedova je pozvala domačega hlapca Makaroviča, da napravi red. Oba sta zaprla vrata med sobo Bosancev in sobo, kjer so pili domači fantje. Bosanci so pritisnili ob vrata ter navaliли ven s koli in stoli. Hlapec Makarovič jih je skušal izriniti nazaj, pri tem pa je dobil sedem močnih udarcev po glavi, tako da je zelo hudo krvavel. V tem tren- utku je prihitel obtoženi Šoban Mešinovič ter zasadel ne- oboroženemu Makaroviču dolg nož dvakrat v srce. Ranjeni se je takoj zgrudil in izdihnil. Mešinovič se je pred sodi- ščem izgovarjal s silobranom, toda njegov zagovor mu ni pomagal, ker je bilo po pričah dokazano, da ga Makarovič sploh ni napadel. Porotniki so potrdili edino vprašanje glede hudodelstva uboja, naka je bil Šoban Mešinovič ob- sojen na dve leti težke ječe, poostrene četrletno s postom in trdim ležiščem.

Dva prefrigana »pogorelea«.

Dne 31. maja t. l. sta stala pred porotniki leta 1888 rojeni posestnik Jurij Plevnik iz Dobja in leta 1891. rojeni Franc Bizjak iz Zibike. Plevnik je, dasiravno kmet, ven- dar prefrigan slepar, ki je znal kljub malemu posestvu do- bro in udobno živeti brez napornega dela. Lansko leto je prišla na dan tajnost, kako si je Plevnik služil poceni lep denar. Orožniki so namreč dognali, da je kar na veliko po- narejal ne samo občinska dovoljenja, ampak tudi razne do- kumente od okrajnih glavarstev. Francu Bizjak, ki se je z njim vred zagovarjal, je Plevnik ponaredil spričevalo od občine in okrajnega glavarstva, da je popolnoma pogorel,

storijo dijaki višjih razredov gimnazije, ki nameravajo za- prositi za sprejem v semenišče. — Ravnateljstvo.

Tovarišem organistom! Malo se dandanes razpravlja o naših razmerah, zato sem se odločil, omeniti par besed, kar se tiče našega stanu. Kritično je naše stališče in mno- go dobrih organistov je brez službe, ko n. pr. zelo dobra mesta zavzemajo osebe, katere sploh niso obiskovale no- bene šole in je med njimi več takih, ki še sploh niti ne ve- do, v kateri vrsti je sopran. Imel sem priložnost opaziti, kako sta v pedalu obrabljena c in kvinta g, kar je dokaz, da sploh drugega dura ne znajo igrati. Zelo dobro bi bilo, ako bi naše društvo v tem oziru nekoliko posredovalo. Pa tudi č. gg. župnike bi prosili, da bi se na to ozirali in bi v to službo ne sprejemali oseb brez orglarskega izpita. — Anton Vračko, organist, Velika Nedelja.

Protituberkulozna liga v Mariboru. Ambulatorij Proti tuberkulozne lige se je preselil dne 3. t. m. iz Stolne ulice v Gregorčičevo ulico 6.

Težka nesreča mariborskega mestnega avtoomnibusa. V četrtek zvečer se je dogodila pri Zgornji Polskavi težka avtomobilska nesreča, ki po čudovitem naključju ni za- htevala človeških žrtv. Avto-omnibus mariborske občine, ki vozi med Celjem in Mariborom, se je vračal zvečer iz Celja. Pri Zgornji Polskavi ga je dohitel mariborski indu- strialec g. Robaus z osebnim avtomobilom ter skušal avto omnibus prehiteti. Ko je zavozil z veliko brzino mimo avto-omnibusa, je zavil prenašlo na desno na sredino ce- ste in zadel z vso silo z zadnjem kolesom svojega avtomobi- la v prednje kolo avto-omnibusa. To se je naglo zasukalo na desno, šoferju je bilo krmilo izbito iz rok in avtoomni- bus je zdrčal proti cestnemu jarku, se zaletel v drevo in ga podrl ter se prekopicnil v jarek s pasažirji vred. Ranje- ne so bile pri tem tri osebe s šoferjem vred, večja nesreča pa ni nastala le radi tega, ker je karoserija vzdržala pa- dec ter se ni zdrobila, drugače bi bilo gotovo nekaj mrt- vih. Tudi avtomobil g. Robausa je zletel s ceste ter se pre- vrnil v jarek ob levi strani ceste. Poškodovan je precej znatno, ravno tako znaša na avto-omnibusu škoda okrog 30.000 Din. O nesreči je bilo takoj obveščeno mestno avto- omnibus podjetje, ki je poslalo na lice mesta rezervni av- to-omnibus, na katerem so se prepeljali zdravi in ranjeni potniki v mesto. Šofer je moral iskati pomoči v splošni bolnici.

III. velika dobrodelna tombola Osrednjega društva nižjih poštah in brzojavnih uslužbencev v Mariboru. Po- družnica priredi v nedeljo, dne 12. t. m., ob 3. uri popoldne v Mariboru na Glavnem trgu veliko dobrodelno tombolo. V služaju slabega vremena se preloži na nedeljo, dne 19. t. m. Vsaka tablica stane samo 2.50 Din. Tablice prodajajo vsi pismonoše in trafike. Dobitki so sledeči: I. tombola: pohištvo (spalna oprava iz trdega lesa, vrednost 7000 D); II. tombola: šivalni stroj, vrednost 3800 Din; III. tombola: moška zlata ura, vredna 2500 Din; IV. tombola: pisan pra- šič, vreden 2000 Din; V. tombola: moško kolo, vrednost 1550 Din; in še mnogo drugih krasnih dobittkov. Dobitki so izloženi v oknu avto-trgovine Herberstein v Mariboru, Gosposka ulica 20. Nihče naj ne zamudi te ugodne prilike, vsak naj poskusi svojo srečo. Ker je čisti dobiček name- njen bolnim in podpore potrebnim članom, njih vdovam in sirotam, si usojajo poštni uslužbenci obrniti na cenjene občinstvo in zaprositi za vsestransko naklonjenost in po- poro. — Odbor.

Težka nesreča na ptujski železniški progi. Dne 2. jun. se je dogodila na železniški progi med postajama Osluševci in Velika Nedelja pri Trgovišču velika nesreča, ki bi po- stala skoraj usodna za posestnika Franca Podplatnika, njegovega starega očeta in mladega, komaj štiritletnega sin ka. Podplatnik se je peljal z vozom v vinograd. Pri Trgo- višču je prelaz preko železniške proge, na katerem so bi- le do nedavnega še zatvornice, katere pa so odstranili ter jih nadomestili samo s signalnim zvoncec, ki pred priho-

da mu je plaz uničil vinograd, povodenj pa zalila celo po- sestvo. S tem izpričevalom je hodil Bizjak kot ubogi »po- gorelec« po Kranjskem, Stajerskem in Hrvaškem ter na- bral na milodarih lepe tisočake. Polovico nabranega de- narja je sproti zvesto pošiljal Plevniku, ki je denar poso- jal dalje na oderuške 25—30% obresti. Tudi ni poznal no- benega usmiljenja ter je pognal več kmetov, ki so mu bili dolžni, na boben. Naposled so vendar prišle njegove sle- parije na dan in Plevnik je dobil pred poroto 15 mesecev, Bizjak pa 12 mesecev težke, poostrene ječe.

Oprostilna razsodba.

Popoldan dne 31. maja se je zagovarjal radi uboja I. 1907 rojeni Martin Podkovnik iz Mozirja. V gostilniškem pretepu je dne 8. maja t. l. zabodel z nožem nekega Sedla- čeka v trebuh ter ga tako ranil, da je med prevozom v bol- nicno izdihnil. Podkovnik je uboj priznal, toda zagovarjal se je s silobranom. Vzbuja je splošno sočutje, ker je pri- znaval vse med jokom. Porotniki so s sedmimi glasovi za- nikali glavno vprašanje, naka je bil Podkovnik popolno- ma oproščen.

Od smrtne kazni na 15 mesecev ječe.

Dne 2. junija se je vršilo pred porotniki zanimiva raz- prava proti rudarju Josipu Kokolju, ki je bil že dne 11. ju- nija lanskega leta obsojen na smrt na vešalih. Jos. Kokolj, Marija Stajner in njen sin Josip Stajner so zvečer dne 27. marca 1926v Kasazah, občina Petrovče, skupno umorili 70letno prevžitkarico Marijo Selmajster. Mati in sin sta dr- žala starko za roke in vrat, Kokolj pa jo je udaril po glavi s sekuro in jo ubil. Pri razpravi so bili obsojeni Kokolj in Marija Stajner na smrt na vešalih in Josip Stajner kot mla- doleten na 10 let težke ječe. Takoj, ko je bila sodba pravo- močna, je pisal Josip Kokolj iz ječe Josipu Stajnerju pis- mo, v katerem ga roti, naj vendar prizna resnico, da ne bo on po nedolžnem moral umreti. Kokolj je že namreč pri razpravi tajil vsako krivdo. Stajner je res nato izjavil pred sodniki in pričami, da je on skupno z materjo ubil Marijo Selmajster, dočim je Kokolj nedolžen. Pri ponovni raz- pravi je Stajner zopet vse preklical in Kokolja znova dol- žil. Izkazalo se je pa, da mu ni mnogo za verjeti. Kokolj je bil nato obsojen samo na 15 mesecev ječe, katero pa je po večini že presedel, tako da bo prost že 30. junija.

(Konec prihodnjic.)